

ข้อมูล

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญา

ทางวัฒนธรรม

ตำบลสันติสุข

อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

163 ม.6 ต.สันติสุข อ.พาน จ.เชียงราย
57120

053722238

tambonsantisuk@gmail.com

www.santisuklocal.go.th

ปรับปรุง

พ.ศ.2567

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาในท้องถิ่น ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 มาตรา 67 ภายในข้อบังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้อง ทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม (8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม อันดีของถิ่น และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545 มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และ องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อ ประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง (11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุขได้มีดำเนินการส่งเสริมและทำนุบำรุง ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาในท้องถิ่น โดยมีการจัดทำ ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ประชาชนทั่วไปและผู้ที่มีสนใจสามารถนำไปประโยชน์ ได้ตลอดจนได้ดำเนินโครงการและกิจกรรมที่เป็นการสืบสานศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาในท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไปอย่างต่อเนื่อง โดย ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) หมายถึง พื้นความรู้ความสามารถ ที่ผ่านกระบวนการคิดโดยใช้สติปัญญาของคนในท้องถิ่น มีการเรียนรู้และการ ถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งจนเกิดผลดีงาม มีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือใช้เป็น แนวทางในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละ ยุคสมัย

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่

- 1. ด้านเกษตรกรรม** คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกสิกรรม/การปศุสัตว์/การประมง/การป่าไม้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา เป็นต้น
- 2. ด้านหัตถกรรม** คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่าย โดยไม่ใช่เครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต เช่น งานจักสาน, งานแกะหนังตะลุง, งานทอผ้าด้วยมือ, งานเย็บ ปักถักร้อย, การทำหัวโจน เป็นต้น
- 3. ด้านอุตสาหกรรม** คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบ หลัก ในการผลิตโดยมีเป้าหมายการผลิตสิ่งของเป็นจำนวนมากเพื่อการค้า และรวมถึงงานด้านการบริการ เช่น การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป (โต๊ะ/เตียง/ตู้) การแปรรูปสิ่งต่าง ๆ จากยางพารา เป็นต้น
- 4. ด้านการแพทย์ไทย** คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เช่น การหัตถเวชกรรมไทย (การนวดไทย/การนวดประคบสมุนไพร), การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค, การผดุงครรภ์พื้นบ้าน โดยหมอดำแยของชาวไทยมุสลิม (โต๊ะบีแด) เป็นต้น

5. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การบวชป่า, การสืบชะตาแม่น้ำ, การทำแนวปะการังเทียม, การอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นต้น

6. ด้านศิลปกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะสาขาต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม, ประติมากรรม, นาฏศิลป์, ดนตรี, ทัศนศิลป์, คีตศิลป์, การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ เช่น การขับ ร้องเพลงอีแซว, ลำตัด, ลิเก, หมอลำ, โนรา เป็นต้น

7. ด้านภาษาและวรรณกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น ภาษาโบราณ, ภาษาถิ่น, หนังสือ, ตำรา, ตำรับอาหาร, งานประพันธ์/บทประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง, เรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน บทเพลงต่าง ๆ เป็นต้น

8. ด้านอื่น ๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม อาหารไทย อาหารพื้นบ้าน

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมตำบลสันติสุข

ลำดับที่	ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลสันติสุข
1	ด้านหัตถกรรม	งานจักสาน : งานจักสานตะกร้าและเครื่องใช้ในครัวเรือน เป็นการประดิษฐ์และ สร้างสรรค์จากภูมิปัญญา โดยผู้ผลิตต้องมีทักษะฝีมืออย่างสูง
2	ด้านการแพทย์ไทย	การหัตถเวชกรรมไทย (การนวดไทย/การนวดประคบสมุนไพร) : เป็นการนวดแผนไทยและประคบสมุนไพร เพื่อการบำบัด รักษาป้องกันโรค และ ส่งเสริมฟื้นฟูสุขภาพ หมอพื้นเมือง (การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค) : เป็นการใช้ความรู้เรื่องสมุนไพรไทย พื้นถิ่นที่สืบทอดกันมาในการบำบัด รักษา และป้องกันโรค
3	ด้านศิลปกรรม	การแสดงดนตรีพื้นเมือง : เป็นการบรรเลงเครื่องดนตรีไทยพื้นเมือง และการเล่า เรื่องราวผ่านการแสดงดนตรีสดต่อหน้าผู้ชมในการจัดพิธีต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อความบันเทิง สวยงาม โดยผู้ชมเกิดการคิดและจินตนาการ ตามบทเพลง
4	ด้านภาษาและวรรณกรรม	คำว จ้อย ซอ : เป็นการเล่าเรื่องราวความเป็นอยู่ในวิถีชีวิตชาวบ้านพื้นถิ่น ผ่านการ บอกเล่าขับร้องเป็นทำนอง และเขียนเป็นบท ประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง และ เขียนเป็นหนังสือ “คำวฮ่ำ ล้านนา” เล่ม 1 – 5
5	ด้านอื่นๆ	ด้านความเชื่อและพิธีกรรม (การทำบายศรี) : เป็นการประดิษฐ์บายศรีด้วยวัสดุ ธรรมชาติ ใช้เพื่อประกอบพิธีกรรมที่มีความเชื่อที่ สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ ได้แก่ พิธีบายศรีสู่ขวัญ คือการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ประกอบพิธี ด้านอาหารพื้นบ้าน (การแปรรูปอาหาร) : เป็นการแปรรูปอาหาร (ปลานิล) เพื่อให้ สามารถเก็บรักษาอาหารไว้บริโภคได้นาน การถนอมคุณค่าทางอาหาร ได้แก่ การย่าง รมควัน การหมักดอง

แบบสำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมตำบลสันติสุข

ด้านหัตถกรรม : งานจักสาน

๑. ชื่อข้อมูล จักสาน และเครื่องมือ

๒. ลักษณะ
- ( ) วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา
  - ( ) ศิลปะการแสดง
  - ( ) แนวทางปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล
  - ( ) อาหาร/ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล
  - (/) งานช่างฝีมือดั้งเดิม
  - ( ) การละเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

๓. รายละเอียดข้อมูล

๓.๑ ประวัติความเป็นมาของข้อมูล

เป็นการประดิษฐ์ และสร้างสรรค์จากภูมิปัญญา โดยผู้ผลิตต้องมีทักษะฝีมือ การเลือกใช้วัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงการพัฒนาทางสังคม และวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมา

๓.๒ ขั้นตอน / วิธีการ / ดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล

การเตรียมวัสดุ การจักตอก สาน ถัก มัด ร้อย เป็นกรรมวิธีในการผลิต ซึ่งผู้ผลิตต้องมีทักษะในการ
สรรหา

๔. ชื่อผู้ที่ถือปฏิบัติและผู้สืบทอด

๔.๑ ผู้ถือปฏิบัติ

๔.๑.๑ ชื่อ นางบัวตุม วิสุทธยาพันธ์

วัน เดือน ปีเกิด ๑ มกราคม ๒๕๔๘

ที่อยู่ ๒๔๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลสันติสุข อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์

๔.๑.๒ ชื่อ นายดำรง ธรรมสร

วัน เดือน ปีเกิด ๓ กรกฎาคม ๒๕๐๕

ที่อยู่ ๑๖๗/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลสันติสุข อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๗๕๖๗๒๗๓๘

๔.๑.๓ ชื่อ นายกอง แก้วสี

วัน เดือน ปีเกิด ๖ ธันวาคม ๒๕๔๕

ที่อยู่ ๑๘๘ หมู่ที่ ๔ ตำบลสันติสุข อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๖๓๔๘๕๐๘๘๓

๔.๑.๔ ชื่อ นางบัวผัด อินสอน

วัน เดือน ปีเกิด ๒๕ สิงหาคม ๒๕๐๒

ที่อยู่ ๘๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลสันติสุข อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙๙๕๕๐๙๑๐

๔.๑.๕ ชื่อ นางทองลา อุปละ

วัน เดือน ปีเกิด ๑๓ มิถุนายน ๒๕๐๖

ที่อยู่ ๑๑๙ หมู่ที่ ๕ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๐๙๖๑๐๖๙๕

๔.๑.๖ ชื่อ นายสมรวย ดีญานะ

วัน เดือน ปีเกิด ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๘

ที่อยู่ ๑๖๔ หมู่ที่ ๗ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ -

๔.๑.๗ ชื่อ นายทรงพล น้อยวันนา

วัน เดือน ปีเกิด ๒๒ ธันวาคม ๒๕๑๗

ที่อยู่ ๒๖๒ หมู่ที่ ๘ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๖๒๙๔๑๖๒๒๑

๔.๑.๘ ชื่อ นายพงษ์พันธ์ ภูมิภาค

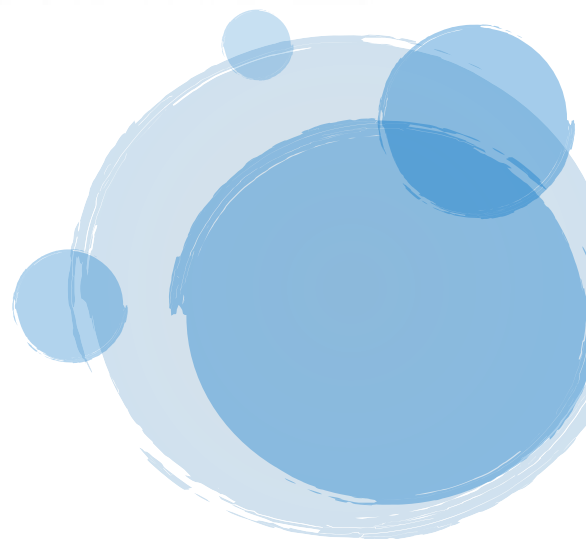
วัน เดือน ปีเกิด ๒๒ มกราคม ๒๕๒๘

ที่อยู่ ๔๓๐ หมู่ที่ ๙ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๖๖๘๔๐๐๘๗

๕. สถานะ การคงอยู่ (/) ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย ( ) เสี่ยงต่อการสูญหาย ( ) ไม่มีปฏิบัติแล้ว

๖. รูปภาพภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม / กิจกรรมทางภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

แบบสำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมตำบลสันติสุข
ด้านการแพทย์ไทย : การหัตถเวชไทย
(การนวดไทย/การนวดประคบสมุนไพร)

๑. ชื่อข้อมูล นวดแผนไทย

๒. ลักษณะ
- ( ) วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา
  - ( ) ศิลปะการแสดง
  - ( ) แนวทางปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล
  - (/) อาหาร/ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล
  - ( ) งานช่างฝีมือดั้งเดิม
  - ( ) การละเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

๓. รายละเอียดข้อมูล

๓.๑ ประวัติความเป็นมาของข้อมูล

ชาวบ้านในอดีตประกอบอาชีพด้านการเกษตร ต้องใช้แรงงานมาก ทำให้มีการปวดเมื่อย จึงได้แลกเปลี่ยนการบีบ นวด ทั้งร่างกาย เพื่อบำบัด รักษา หรือป้องกันโรค หรือส่งเสริมฟื้นฟูสุขภาพ

๓.๒ ขั้นตอน / วิธีการ / ดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล

ต่อมาได้มีการเรียนรู้ สืบทอด โดยฝึกปฏิบัติเพื่อสืบทอดการนวด

๔. ชื่อผู้ที่ถือปฏิบัติและผู้สืบทอด

๔.๑ ผู้ถือปฏิบัติ

๔.๑.๑ ชื่อ นางนริศรา ตามอย

วัน เดือน ปีเกิด ๑๓ ตุลาคม ๒๕๑๓

ที่อยู่ ๒๕๓ หมู่ที่ ๑ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๕๐๓๖๑๑๘๙

๔.๑.๒ ชื่อ นางบัวผัด ธนจันทร์

วัน เดือน ปีเกิด ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๗

ที่อยู่ ๙๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๓๗๖๖๑๗๘๒

๔.๑.๓ ชื่อ นางสุภาภรณ์ กันอินทร์

วัน เดือน ปีเกิด ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๐๘

ที่อยู่ ๒๔๐ หมู่ที่ ๓ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๒๑๗๘๓๓๗๔

๔.๑.๔ ชื่อ นางสุพิน ปึกแก้ว

วัน เดือน ปีเกิด ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๐๙

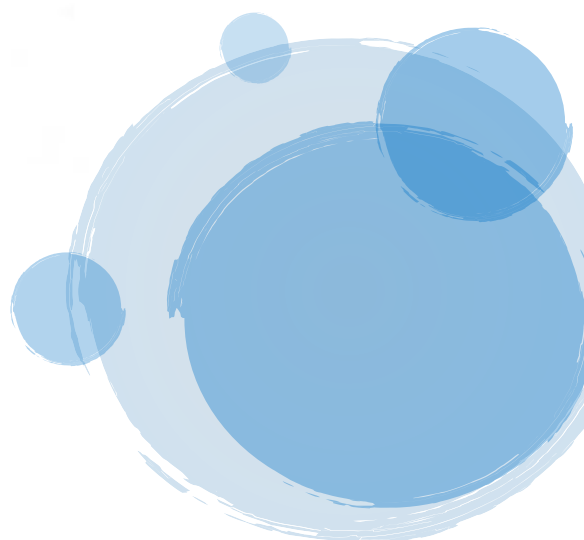
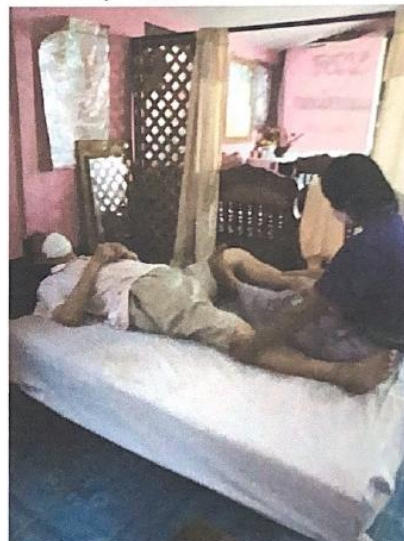
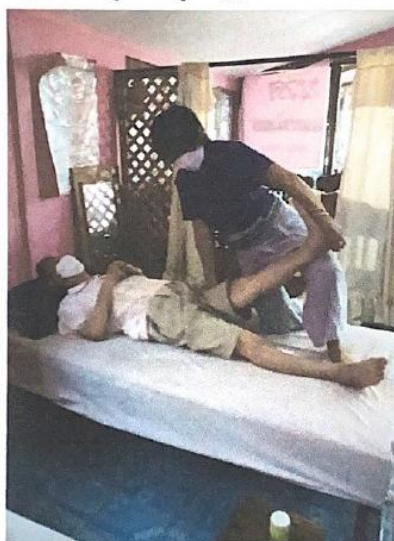
ที่อยู่ ๑๖๙ หมู่ที่ ๕ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙๙๙๔๑๗๒๖

๕. สถานะ การคงอยู่ (/) ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย ( ) เสี่ยงต่อการสูญหาย ( ) ไม่มีปฏิบัติแล้ว

๖. รูปภาพภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม / กิจกรรมทางภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

แบบสำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมตำบลสันติสุข ด้านการแพทย์ไทย : หมอพื้นบ้าน (การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค)

๑. ชื่อข้อมูล หมอพื้นบ้าน(หมอเมือง)
๒. ลักษณะ
  - ( ) วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา
  - ( ) ศิลปะการแสดง
  - ( ) แนวทางปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล
  - (/) อาหาร/ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล
  - ( ) งานช่างฝีมือดั้งเดิม
  - ( ) การละเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

๓. รายละเอียดข้อมูล

๓.๑ ประวัติความเป็นมาของข้อมูล

เดิมราษฎรในหมู่บ้านอยู่ในชนบท ไม่มีโรงพยาบาลใกล้บ้าน ชาวบ้านมีการตรวจ การวินิจฉัย การบำบัดรักษา หรือการป้องกันโรค โดยใช้สมุนไพรที่อยู่ในพื้นถิ่น ซึ่งสืบทอดกันมาในชุมชนเป็นรุ่นๆ

๓.๒ ขั้นตอน / วิธีการ / ดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล

มีการเรียนรู้ และสืบทอดกันมาในชุมชนเป็นรุ่น ๆ โดยการนำสมุนไพรในหมู่บ้านมาผสมกัน

๔. ชื่อผู้ที่ถือปฏิบัติและผู้สืบทอด

๔.๑ ผู้ถือปฏิบัติ

๔.๑.๑ ชื่อ นายจันทา คำน้อย

วัน เดือน ปีเกิด ๒๔ สิงหาคม ๒๔๘๕

ที่อยู่ ๑๐๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลสันติสุข อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ -

๔.๑.๒ ชื่อ นายสมบุญ อุตราช

วัน เดือน ปีเกิด ๓ ตุลาคม ๒๔๙๗

ที่อยู่ ๕๗ หมู่ที่ ๓ ตำบลสันติสุข อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์

๔.๑.๓ ชื่อ นายทองคำ อินเลิศ

วัน เดือน ปีเกิด ๖ มีนาคม ๒๔๙๙

ที่อยู่ ๒๓๔/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลสันติสุข อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๗๖๕๗๖๕๑๔

๔.๑.๔ ชื่อ นายมา รังษี

วัน เดือน ปีเกิด ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๐๒

ที่อยู่ ๑๔๓ หมู่ที่ ๙ ตำบลสันติสุข อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๕๖๒๕๔๗๕๔

แบบสำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมตำบลสันติสุข ด้านศิลปกรรม : การแสดงดนตรีพื้นเมือง

๑. ชื่อข้อมูล ดนตรีพื้นเมือง

๒. ลักษณะ
- ( ) วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา
  - (/) ศิลปะการแสดง
  - ( ) แนวทางปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล
  - ( ) อาหาร/ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล
  - ( ) งานช่างฝีมือดั้งเดิม
  - ( ) การละเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

๓. รายละเอียดข้อมูล

๓.๑ ประวัติความเป็นมาของข้อมูล

การแสดงดนตรี เป็นการแสดงเป็นเรื่องราว หรือการประยุกต์เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เป็นการแสดงสด ต่อหน้าผู้ชม และมีจุดมุ่งหมายเพื่อความงาม ความบันเทิง หรือเป็นการที่ก่อให้เกิดการคิด เกิดอารมณ์ ความรู้สึกและจินตนาการ

๓.๒ ขั้นตอน / วิธีการ / ดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล

การทำให้เครื่องละเล่นเกิดเสียงดนตรี การทำให้เข้าจังหวะ ซึ่งสามารถแสดงและร้องในพิธีต่างๆ

๔. ชื่อผู้ที่ถือปฏิบัติและผู้สืบทอด

๔.๑ ผู้ถือปฏิบัติ

๔.๑.๑ ชื่อ นายคำจันทร์ เดชฤาษี

วัน เดือน ปีเกิด ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๓

ที่อยู่ ๘๖ หมู่ที่ ๑ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ -

๔.๑.๒ ชื่อ นายศรีลย์ สุภาวดี

วัน เดือน ปีเกิด ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔

ที่อยู่ ๙๓ หมู่ที่ ๓ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๐๕๐๐๓๑๘๙

๔.๑.๓ ชื่อ นายณัฐพงศ์ ชัยสวัสดิ์

วัน เดือน ปีเกิด ๒ มิถุนายน ๒๕๒๓

ที่อยู่ ๒๖๓ หมู่ที่ ๔ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๕๖๒๑๘๐๖๖

๔.๑.๔ ชื่อ นายไวยพจน์ เงินแก้ว

วัน เดือน ปีเกิด ๒ มิถุนายน ๒๕๑๓

ที่อยู่ ๘๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔๔๕๐๘๑๘๖

๔.๑.๕ ชื่อ นายบุญมา แก้วคำมา

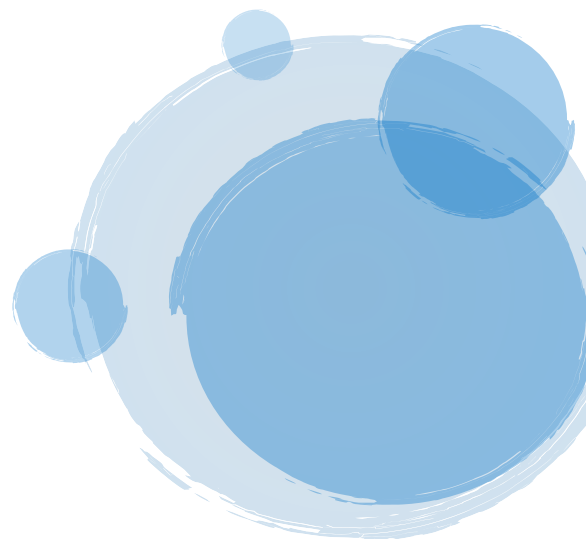
วัน เดือน ปีเกิด ๑ เมษายน ๒๕๔๓

ที่อยู่ ๒๐ หมู่ที่ ๗ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ -

๕. สถานะ การคงอยู่ (/) ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย ( ) เสี่ยงต่อการสูญหาย ( ) ไม่มีปฏิบัติแล้ว
 ๖. รูปภาพภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม / กิจกรรมทางภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

แบบสำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมตำบลสันติสุข ด้านภาษาและวรรณกรรม : คำว จ้อย ซอ

๑. ชื่อข้อมูล คำว จ้อย ซอ
๒. ลักษณะ
- (/) วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา
  - ( ) ศิลปะการแสดง
  - ( ) แนวทางปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล
  - ( ) อาหาร/ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล
  - ( ) งานช่างฝีมือดั้งเดิม
  - ( ) การละเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

๓. รายละเอียดข้อมูล

๓.๑ ประวัติความเป็นมาของข้อมูล

เป็นเรื่องราวที่ถ่ายทอดอยู่ในวิถีชีวิตชาวบ้านพื้นถิ่น ด้วยวิธีการบอกเล่า และเขียนเป็นบทร้องที่สืบทอดกันมาในแต่ละโอกาส และเป็นเอกลักษณ์พื้นถิ่น โดยมักจะแสดงหรือบอกเล่าเนื่องในงานเทศกาลต่างๆ

๓.๒ ขั้นตอน / วิธีการ / ดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล

การเล่าคำว จ้อย หรือซอ เป็นความสามารถเฉพาะตัว ซึ่งคนที่มีสามารถในการจำ การผสมคำ คำขึ้นต้นและลงท้ายต้องสอดคล้องกัน

๔. ชื่อผู้ที่ถือปฏิบัติและผู้สืบทอด

๔.๑ ผู้ถือปฏิบัติ

๔.๑.๑ ชื่อ นางกมลลักษณ์ ฮอลิเดย์

วัน เดือน ปีเกิด ๘ ธันวาคม ๒๕๔๘

ที่อยู่ ๑๕๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๗๙๓๗๕๑๗๙

๔.๑.๒ ชื่อ นางบุญเป็ง สาแก้ว

วัน เดือน ปีเกิด ๗ มกราคม ๒๕๐๐

ที่อยู่ ๘๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๓๒๐๐๗๐๗๑

๔.๒ ผู้สืบทอด

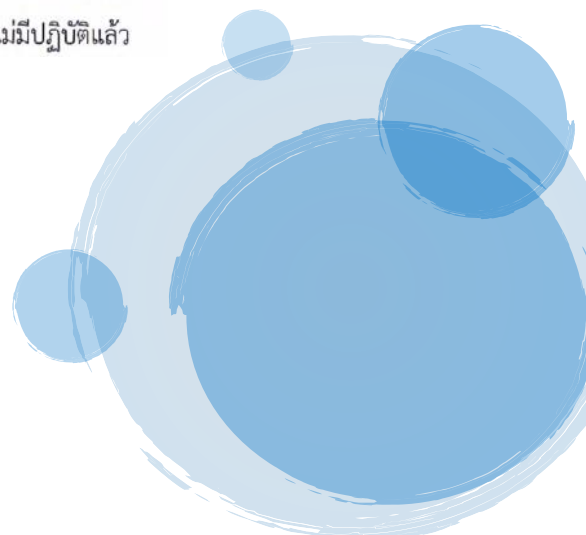
ชื่อ -

วัน เดือน ปีเกิด -

ที่อยู่ -

หมายเลขโทรศัพท์

๕. สถานะ การคงอยู่ (/) ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย ( ) เสี่ยงต่อการสูญหาย ( ) ไม่มีปฏิบัติแล้ว

แบบสำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมตำบลสันติสุข ด้านอื่นๆ : ด้านความเชื่อและพิธีกรรม (การทำบายศรี)

๑. ชื่อข้อมูล บายศรี

๒. ลักษณะ
- ( ) วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา
  - ( ) ศิลปะการแสดง
  - (/) แนวทางปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล
  - ( ) อาหาร/ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล
  - ( ) งานช่างฝีมือดั้งเดิม
  - ( ) การละเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

๓. รายละเอียดข้อมูล

๓.๑ ประวัติความเป็นมาของข้อมูล

เป็นปฏิบัติหรือประกอบกิจกรรมในความเชื่อที่สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ เป็นการเสริมขวัญ กำลังใจ
สำหรับผู้ประสบภัยต่างๆ หรือมีความย่อท้อในการดำรงชีวิต เป็นธรรมเนียมหรือจารีตประเพณีเกี่ยวกับ
ศาสนา วงจรชีวิตทำมาหากิน

๓.๒ ขั้นตอน / วิธีการ / ดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล

ผู้ประสบภัย หรือมีความย่อท้อในการดำรงชีวิต จะให้ผู้มีความรู้ ภูมิปัญญา ในการเตรียมสิ่งของ
บายศรี และให้ผู้นำทางศาสนากระทำพิธีบายศรีสู่ขวัญ เพื่อให้ผู้ประสบภัยมีขวัญและกำลังใจมากขึ้น ซึ่งเป็น
กุศโลบายเพื่อเสริมพลังใจมากขึ้น

๔. ชื่อผู้ที่ถือปฏิบัติและผู้สืบทอด

๔.๑ ผู้ถือปฏิบัติ

๔.๑.๑ ชื่อ นางเรือนแก้ว อินแปง

วัน เดือน ปีเกิด ๑ กันยายน ๒๔๙๒

ที่อยู่ ๑๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์

๔.๑.๒ ชื่อ นายแก้ว สุภาวดี

วัน เดือน ปีเกิด ๑๐ มิถุนายน ๒๔๙๔

ที่อยู่ ๑๓๗ หมู่ที่ ๓ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ -

๔.๑.๓ ชื่อ นางเกียง มูลธิ

วัน เดือน ปีเกิด ๑๘ ตุลาคม ๒๔๙๖

ที่อยู่ ๓๓๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

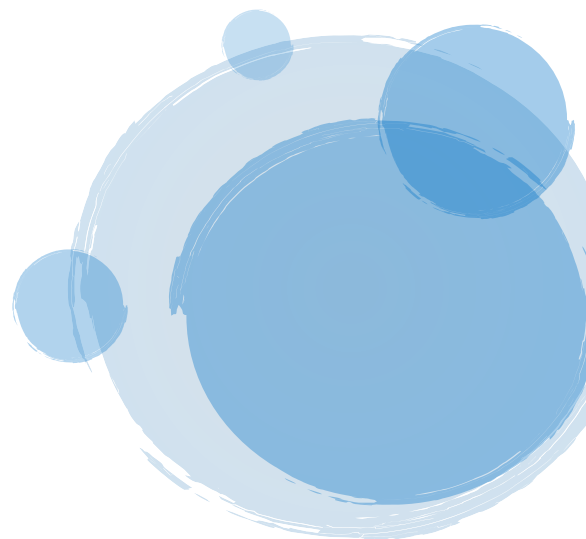
หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔๖๑๓๐๕๖๓

๔.๑.๔ ชื่อ นางมาลี วงศ์แก้ว

วัน เดือน ปีเกิด ๒๙ เมษายน ๒๔๘๙

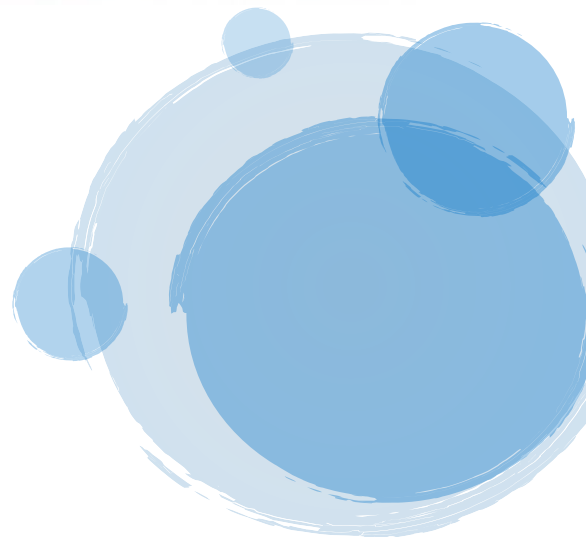
ที่อยู่ ๑๑๙ หมู่ที่ ๗ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ -

๕. สถานะ การคงอยู่ (/) ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย ( ) เสี่ยงต่อการสูญหาย ( ) ไม่มีปฏิบัติแล้ว
๖. รูปภาพภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม / กิจกรรมทางภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

แบบสำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมตำบลสันติสุข ด้านอื่นๆ : ด้านอาหารพื้นบ้าน (การแปรรูปอาหาร)

๑. ชื่อข้อมูล แปรรูปอาหาร

๒. ลักษณะ
- ( ) วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา
  - ( ) ศิลปะการแสดง
  - ( ) แนวทางปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล
  - (/) อาหาร/ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล
  - ( ) งานช่างฝีมือดั้งเดิม
  - ( ) การละเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

๓. รายละเอียดข้อมูล

๓.๑ ประวัติความเป็นมาของข้อมูล

อาหารและโภชนาการ เป็นสิ่งที่มนุษย์บริโภค รวมถึงวิธีการปรุง และการประกอบอาหาร รูปแบบการบริโภค และคุณค่าทางโภชนาการ มีการเรียนรู้ สืบทอด ทั้งการบันทึกเป็นอักษร หรือการจดจำ

๓.๒ ขั้นตอน / วิธีการ / ดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล

การเก็บรักษาอาหารไว้สำหรับการบริโภคคนๆ และการถนอมคุณค่าทางอาหาร เช่นการย่างรมควัน การทอดผัดนึ่ง

๔. ชื่อผู้ที่ถือปฏิบัติและผู้สืบทอด

๔.๑ ผู้ถือปฏิบัติ

๔.๑.๑ ชื่อ นางนพวรรณ ครูบา

วัน เดือน ปีเกิด ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๘

ที่อยู่ ๑๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลสันติสุข อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕๘๖๘๗๙๓๒

๔.๑.๒ ชื่อ นางเมือง บริหาร

วัน เดือน ปีเกิด ๒๔๘๔

ที่อยู่ ๗ หมู่ที่ ๑ ตำบลสันติสุข อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔๗๒๒๒๔๕

๔.๑.๓ ชื่อ นางปัทมาพร อินยังคำ

วัน เดือน ปีเกิด ๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๖

ที่อยู่ ๑๕๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลสันติสุข อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์

๔.๑.๔ ชื่อ นางพลอย ตาแปง

วัน เดือน ปีเกิด ๑๔ มีนาคม ๒๕๑๖

ที่อยู่ ๓๙ หมู่ที่ ๒ ตำบลสันติสุข อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๐๔๔๖๖๓๙

๔.๑.๕ ชื่อ นางแก้วดี หน่อแก้ว

วัน เดือน ปีเกิด ๔ มกราคม ๒๕๔๒

ที่อยู่ ๑๑๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลสันติสุข อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙๕๖๐๑๘๒๐

๔.๑.๖ ชื่อ นางสาวบุญญา วรรณคำ

วัน เดือน ปีเกิด ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๘

ที่อยู่ ๑๕๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลสันติสุข อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๐๐๖๓๒๓๔๙

๔.๑.๗ ชื่อ นางบุตร แสงงามเมือง

วัน เดือน ปีเกิด ๓ กันยายน ๒๔๙๓

ที่อยู่ ๑๐๐ หมู่ที่ ๗ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ -

๔.๑.๘ ชื่อ นางลวัญย์ เมตตาราชกูร์

วัน เดือน ปีเกิด ๖ มกราคม ๒๕๑๖

ที่อยู่ ๑๙๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๘๗๘๐๓๗๕๙

๔.๑.๙ ชื่อ นางศิริกัลยา อุปนันท์

วัน เดือน ปีเกิด ๕ มีนาคม ๒๕๐๗

ที่อยู่ ๒๔๗ หมู่ที่ ๘ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙๗๕๕๐๘๒๕

๔.๑.๑๐ ชื่อ นางพองจันทร์ ชัยมงคล

วัน เดือน ปีเกิด ๗ ธันวาคม ๒๕๐๗

ที่อยู่ ๓๕๗ หมู่ที่ ๙ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๓๑๕๓๖๔๗๒

๔.๑.๑๑ ชื่อ นางอรุณี พักนิล

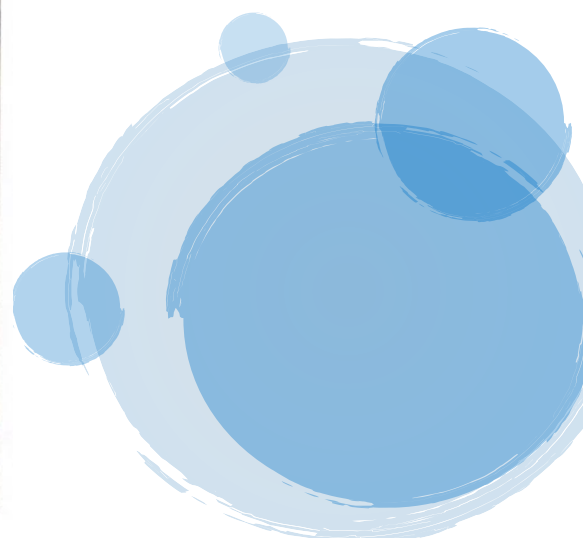
วัน เดือน ปีเกิด ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕

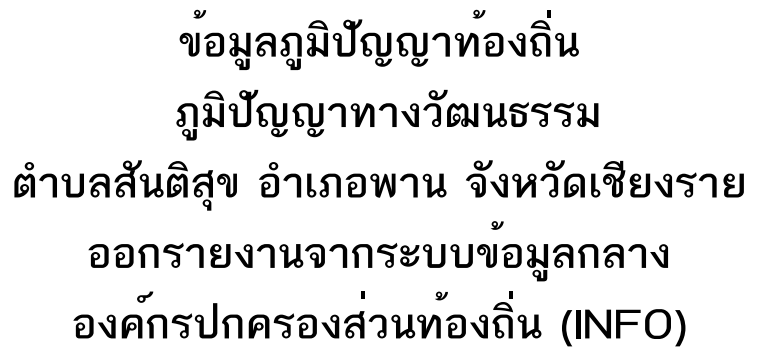
ที่อยู่ ๔๑๓ หมู่ที่ ๙ ตำบลสันติสุข อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๕๑๐๗๐๗๗๔

๕. สถานะ การคงอยู่ (/) ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย ( ) เสี่ยงต่อการสูญหาย ( ) ไม่มีปฏิบัติแล้ว

๖. รูปภาพภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม / กิจกรรมทางภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

รายงานข้อมูลศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น															
ข้อมูล ณ วันที่ 25 กันยายน 2567															
ลำดับ	จังหวัด	อำเภอ	อปท.	ปีงบประมาณ	ชื่อโครงการ/กิจกรรม	ช่องทางการติดต่อ/การสืบค้นเพื่อการเรียนรู้			ความเกี่ยวข้องของโครงการ/กิจกรรม	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ประเภทของการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น	การเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น			
						สถานที่ตั้ง	ชื่อเจ้าของ	เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ				ระดับของภูมิปัญญาท้องถิ่น	สาขาของภูมิปัญญาท้องถิ่น	บุคคล	วัสดุสิ่งของ
1	เชียงราย	พาน	อบต.สันติสุข	2567	หมอนพื้นเมือง (หม่อเมือง)	ม.8	นายก่องคำ อินเลิศ	087-657-6514	ศิลปะ, วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น, ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	การแพทย์ไทย	การแพทย์ไทย	X		
2	เชียงราย	พาน	อบต.สันติสุข	2567	งานจักสาน	ม.1	นายดำรง ธรรมสร	087-567-2738	ศิลปะ, ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	หัตถกรรม	หัตถกรรม	ตระกร้าใส่ของ	X	การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ
3	เชียงราย	พาน	อบต.สันติสุข	2567	การแปรรูปอาหาร	ม.1	นางเมือง บริหาร	094-732-2145	วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น, ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	เกษตรกรรม	เกษตรกรรม	ผลิตภัณฑ์แปรรูปปลา	X	การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ
4	เชียงราย	พาน	อบต.สันติสุข	2567	การนวดแผนไทย	ม.3	นางบัวผัด ธงจันทร์	083-766-1782	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	การแพทย์ไทย	การแพทย์ไทย		X	การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ
5	เชียงราย	พาน	อบต.สันติสุข	2567	การแสดงดนตรีพื้นเมือง	ม.3	นายศรีลัษ สุภาวดี	085-621-8066	ศิลปะ, ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ศิลปกรรม	ศิลปกรรม	X		
6	เชียงราย	พาน	อบต.สันติสุข	2567	การทำบายศรี	ม.6	นางเงี้ย มุลธิ	084-613-0563	วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น, ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	อื่นๆ ระบุ ด้านความเชื่อและพิธีกรรม	อื่นๆ		X	
7	เชียงราย	พาน	อบต.สันติสุข	2567	คำ จ้อย ซอ	ม.2	นางบุญเป็ง สาแก้ว	083-200-7071	ศิลปะ, ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภาษาและวรรณกรรม	ภาษาและวรรณกรรม		X	การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ